

Κοινωνική διαστρωμάτωση

Social Stratification

Θεμελιακή έννοια στην κοινωνιολογία, η οποία αναφέρεται στα κλιμακωτά επίπεδα, στα διαφορετικά επιμέρους συστήματα κοινωνικής οργάνωσης κι επίσης στην κατάταξη των ατόμων σε βασικές ομάδες που συγκροτούν ένα κοινωνικό φάσμα. Η ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ των θέσεων των ατόμων και η κλιμάκωση των ομαδοποιήσεων, που άλλοτε είναι κοινωνικά στρώματα (ΩΣΤΡΩΜΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ), άλλοτε κοινωνικές τάξεις (ΟΤΑΞΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ), άλλοτε ομάδες γοήτρου (ΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΣΗ) ή ακόμα και ΚΑΣΤΕΣ, συνδέεται με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των ατόμων, δηλαδή με την ιδιοκτησία, τον πλούτο, την εξουσία, το γόητρο, τα προνόμια, τη μόρφωση, τους ρόλους που διαδραματίζουν κλπ., με βάση τα οποία γίνεται και η κοινωνική τους ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ. Επομένως, η κοινωνική διαστρωμάτωση σχετίζεται με τις έννοιες της ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ και της κοινωνικής ιεράρχησης (ΟΙΕΡΑΡΧΗΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ), πάνω στις οποίες διαρθρώνεται ολόκληρη η παραγωγή κριτηρίων και αξιολογήσεων των ατόμων, των θέσεων που κατέχουν μέσα στην εκάστοτε κοινωνία και των ΡΟΛΩΝ που αναλαμβάνουν.

Οι κυριότερες προσπάθειες για τη διατύπωση μιας θεωρίας της κοινωνικής διαστρωμάτωσης είναι αυτή του Κ. Marx

και κείνη των λειτουργιστών. Στη μαρξιστική θεωρία για την κοινωνική διαστρωμάτωση κύριο ρόλο παίζουν οι κοινωνικές τάξεις (ΟΤΑΞΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ) και η μεταξύ τους σύγκρουση. Η θεωρία των λειτουργιστών για την κοινωνική διαστρωμάτωση ξεκινάει από τις βασικές θέσεις του λειτουργισμού (ΕΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ) και διατυπώθηκε, προκλητικά μεν, αλλά συνοπτικά και με σαφήνεια, από τους Αμερικανούς Κ. Davis και W.E. Moore. Για τους λειτουργιστές η κοινωνική διαστρωμάτωση, οι διαφορετικές κοινωνικές θέσεις και η θεσμοθέτηση της κοινωνικής ανισότητας εξυπηρετούν τις ανάγκες του κοινωνικού συστήματος.